

206/53/04

Opetusministeriö
Jyväskylän yliopisto

21.4.2005

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2004

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa Jyväskylän yliopiston tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2004 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan sekä opetusministeriölle että Jyväskylän yliopistolle. Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja, JHTT Harri Myllyoja ja sitä on valvonut tarkastuspäällikkö Hannu Taunula.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut Jyväskylän yliopiston tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot ja laskelmien tarkastelu

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

Yliopisto on maksanut vuonna 2004 palkkausmenoja talousarvion vastaisesti momentilta 30.31.45. Metsäluonnon hoidon edistäminen

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO

► Postiosoite: PL 1119, 00101 Helsinki ► Käyntiosoite: Annankatu 44, 00100 Helsinki
► Puhelin: (09) 4321 ► Faksi: (09) 432 5820

noin 16 000 euroa. Vuoden 2004 talousarviossa momentin päätösosassa ei ole mainintaa palkkausmenoista.

Yliopisto on maksanut käyttöomaisuushankintojen ennakkomaksuja talousarvion vastaisesti momentilta 29.10.21. Yliopistojen toimintamenot noin 620 000 euroa ja momentilta 29.88.50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat noin 630 000 euroa. Vuoden 2004 talousarvion mukainen kohdentamisperuste ko. momenteilta maksettavien kulutusmenojen osalta on suoriteperuste.

Momentteja on mainituilta osin käytetty suoriteperusteen vastaisesti. Koska kyse ei ole vähäisistä, tavanomaiseen jatkuvaan toimintaan tarkoitetuista ennakkomaksuista, olisi ennakkojen maksamisoikeus edellyttänyt mainintaa asiasta momenttien päätösosissa.

Muilta osin tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta, on tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöksen liitteessä 19 (Muut oikeiden ja riittävien tietojen vaatimuksen edellyttämät mahdolliset liitteet) ei ole esitetty menomomenttien käyttöä vakiosisällöstä poikkeavaan käyttötarkoitukseen.

Muilta osin tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus ja maksullisen toiminnan kannattavuustiedot

Tuloksellisuuden kuvauksen taloudellisuus-, tuottavuus-, kustannus- ja suoritustietojen sekä kustannusvastaavuuslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa ja edellä mainittujen tietojen perustana olevaa laskentatointa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältävätkö tuloksellisuuden kuvaus ja kustannusvastaavuuslaskel-

mat olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot. Tarkastus ei ole kohdistunut tilinpäätöksen vaikuttavuustietoihin.

Toimintakertomuksessa on taloudellisuutta ja tuottavuutta kuvaavina tietoina esitetty tulosalueittain eriteltyinä tietoja suoritteiden määristä ja yksikkökustannuksista sekä tulosalueiden kokonaiskustannuksia koskevia tietoja.

Esitettyjä tietoja voidaan pitää riittävinä. Jatkossa tunnuslukuja sekä kustannustietoja tulisi esittää laajemmin kolmen vuoden ajalta. Kustannusten laskentaan sisältyy työkustannusten kohdentamistavasta johtuvaa epävarmuutta, mikä heikentää esitettyjen tietojen luotettavuutta.

Liiketaloudellisesta toiminnasta laaditussa kustannusvastaavuuslaskelmassa esitettyjen maksullisen toiminnan tuottojen määrän oikeellisuus ei tarkastuksessa ollut kaikilta osin todennettavissa. Laskelman mukaan liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tuotot olivat vuonna 2004 yhteensä 13,8 milj. euroa.

Kustannusvastaavuuslaskelmaan sisältyy noin 1,2 milj. euroa tuottoja, joilta osin tuotot ovat suurempia kuin vastaavat kirjanpidon tuottotiedot. Tästä syystä ei voida varmentaa sitä, että laskelma on tuottojen osalta luotettava. Kirjanpidon mukaisilla tuotoilla esitettyinä laskelma olisi noin 0,7 milj. euroa alijäämäinen tilinpäätösasiakirjassa esitetyn noin 0,5 milj. ylijäämän sijasta.

Lisäksi kustannusvastaavuuslaskelmissa esitettyjen tietojen luotettavuutta heikentää jonkin verran virkatyön osuuden arvionvaraisuus. Maksullisen toiminnan vuositulosta kuvaavia kustannusvastaavuuslaskelmia voidaan pitää olennaisilta osin riittävinä mutta ei luotettavina.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyysissä ja tarkastettu kirjanpidon ja muun laskentatoimen tarkastuksen yhteydessä sekä taloushallinnon ohjeistukseen ja apurahojen myöntämiskäytäntöihin kohdistuneissa tarkastuksissa.

Kirjanpidon tarkastuksessa on tullut esiin edellä esitettyjä talousarvion vastaisia kirjausmenettelyitä, joiden johdosta yliopiston tulee ryhtyä toimenpiteisiin sisäisen valvonnan kehittämiseksi.

Tuloksellisuuden kuvauksen ja kustannusvastaavuuslaskelmien perustana olevan muun laskentatoimen tarkastuksen perusteella on todettava, että yliopiston on syytä jatkaa kustannuslaskennan kehittämistä erityisesti työajan kohdentamismenettelyjen osalta.

Sisäisen valvonnan tarkastuksessa on lisäksi tullut esiin joitakin apurahojen myöntämiskäytäntöihin ja taloushallinnon ohjeistukseen liittyviä puutteita, joiden suhteen yliopisto on ryhtynyt asianmukaisiin toimenpiteisiin.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta momentilta 30.31.45. Metsäluonnon hoidon edistäminen maksettuja noin 16 000 euron palkkausmenoja sekä talousarvion vastaisesti maksettuja yhteensä noin 1,25 milj. euron käyttöomaisuushankintojen ennakkomaksuja momenteilta 29.10.21. Yliopistojen toimintamenot ja 29.88.50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat.

**ILMOITUSVELVOLLISUUS VALTIONTALouden TAR-
KASTUSVIRASTOLLE**

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen Jyväskylän yliopiston tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 15.8.2005 mennessä mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt edellä mainittujen talousarvion vastaisten menettelyjen osalta.

Tarkastusneuvos

Marjatta Kimmonen

Ylitarkastaja, JHTT

Harri Myllyoja

TIEDOKSI

Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Valtiovarain controller -toiminto
Opetusministeriön kansliapäällikkö
Jyväskylän yliopiston rehtori
Jyväskylän yliopiston hallituksen jäsenet
Valtiokonttori